

Щоквартальний науково-методичний журнал Освіта та розвиток обдарованої особистості № 2 (89) / II квартал / 2023

Видання входить до категорії Б Переліку наукових фахових видань України,
у яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт
на здобуття наукових ступенів доктора наук, кандидата наук та ступеня доктора філософії
(затверджено наказом МОН України від 02.07.2020 р. № 886, додаток 4)

I JOURNALS MASTER LIST

Засновники:

Національна академія
педагогічних наук України,
Інститут обдарованої дитини
НАПН України,
Інститут психології
імені Г.С. Костюка НАПН України

Свідоцтво про державну
реєстрацію друкованого засобу
масової інформації
Серія КВ № 19047-7837 Р
від 08.06.2012 року

Рекомендовано до друку
Вченою радою
Інституту обдарованої дитини
НАПН України (протокол № 6
від 28 червня 2023 року)

Свідоцтво про внесення до
Державного реєстру суб'єктів
видавничої справи серія ДК № 6081
від 14.03.2018 р.
Формат 60x84 1/8. Ум.- друк. арк. 12,5
Тираж 300 прим. Замовлення № 0206
Підписано до друку
30 червня 2023 року

Наукове редагування:
Наталія Аніщенко

Літературне редагування:
Анастасія Ласкова-Ярмоленко

Редагування англomовного блоку:
Мілена Міленіна,
Ірина Якимова

Дизайн та верстка:
Олександр Топал

Адреса редакції:
04053, вул. Січових Стрільців, 52-Д,
м. Київ, Україна
Тел./факс (044) 481-27-02
Email: iod.napn@ukr.net,
iod.ukraine@gmail.com

Редколегія

Головний редактор

Бондаренко В. В. – д-р пед. наук, проф. (Національна академія внутрішніх справ)

Заступник головного редактора (серія «Педагогічні науки»)

Мельник М. Ю. – канд. пед. наук (Інститут обдарованої дитини НАПН України)

Заступник головного редактора (серія «Психологічні науки»)

Андросович К. А. – канд. психол. наук (Інститут обдарованої дитини НАПН України)

Волкова Н. П. – д-р пед. наук, проф. (Університет ім. Альфреда Нобеля)

Ганієв А. Г. – доктор педагогічних наук, доцент (Шахрісабзький державний педагогічний інститут, Узбекистан)

Голюк О. А. – канд. пед. наук, доц. (Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського)

Калмикова Л. О. – д-р психол. наук, проф. (ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г. Сковороди»)

Камишин В. В. – д-р пед. наук, с. н. с., член-кор. НАПН України (ДНУ «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»)

Ковшар О. В. – д-р пед. наук, проф. (Криворізький державний педагогічний університет)

Король Л. Д. – канд. психол. наук (НУ «Острозька академія»)

Крушевська О. – канд. пед. наук (Університет Яна Длугоша в Ченстохові, Польща)

Мілютина К. Л. – д-р психол. наук (Київський Національний університет ім. Т. Шевченка)

Мухамедова Д. Г. – д-р психол. наук, проф. (Національний університет Узбекистану імені Мірзо Улугбека, Узбекистан)

Пермінова Л. А. – канд. пед. наук, проф. (Херсонський державний університет)

Рудницька С. Ю. – д-р психол. наук (Інститут психології ім. Г. С. Костюка НАПН України)

Сліпухіна І. А. – д-р пед. наук, проф. (Національний авіаційний університет)

Тесленко В. В. – д-р пед. наук, проф. (Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»)

Хімматалієв Д. О. – д-р пед. наук, проф. (Чирчикський державний педагогічний університет, Узбекистан)

Яцишин А. В. – канд. пед. наук, с. н. с. (Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України)

Редакційна рада

Гульбс О. А. – д-р психол. наук, проф. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини)

Кобець О. В. – д-р психол. наук, доц. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини)

Лавренова М. В. – канд. пед. наук, доц. (Мукачівський державний університет)

Мадзігон В. М. – д-р пед. наук, проф., дійсний член НАПН України (Інститут обдарованої дитини НАПН України)

Остапчук О. Є. – канд. пед. наук (ДВНЗ «Криворізький державний педагогічний університет»)

Сіткарь В. І. – канд. психол. наук (Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка)

Чудакова В. П. – канд. психол. наук (Інститут педагогіки НАПН України)

Міжнародна редакційна рада

Баратов Ш. Р. – д-р психол. наук, проф. (Бухарський інститут психології та іноземних мов, Узбекистан)

Тойрова Г. І. – д-р пед. наук (Бухарський державний університет, Узбекистан)

Халілова Н. І. – д-р психол. наук, доц. (Ташкентський державний педагогічний університет ім. Нізамі, Узбекистан)

Шарінов Ш. С. – д-р пед. наук, проф. (Джизакський державний педагогічний університет, Узбекистан)

Освіта та розвиток обдарованої особистості : щоквартальний науково-методичний журнал / В.В. Бондаренко (голов. ред.) та ін. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України. – 2023. – № 2 (89), II квартал. – 108 с.

Думка авторів може не співпадати з думкою редакції. При передрукуванні посилання на журнал обов'язкове.
Редколегія залишає за собою право наукового редагування

Quarterly scientific-methodical journal
Education and Development of Gifted Personality
No. 2 (89) / II quarter / 2023

**Edition is included in category B of the List of scientific professional publications of Ukraine,
which may publish the results of dissertations for the degrees of Doctor of Science,
Candidate of Sciences and Doctor of Philosophy
(approved by the Ministry of Education and Science of Ukraine from 02.07.2020 No. 886, appendix 4)**

Founders:

National Academy
of Educational Sciences of Ukraine,
Institute of Gifted Child
of NAES of Ukraine,
G.S. Kostyuk Institute
of Psychology of NAES of Ukraine

**Certificate of State registration
of published means of Mass
information
Series KB No. 19047-7837 P
of June 8, 2012**

Recommended to the press by
Scientific Council of the Institute
of the Gifted Child of NAES of Ukraine
(Protocol No. 6 of June 28, 2023)

Certificate of entry into the State list
of Subjects of Publishing activity
series DK No. 6081 of March 14, 2018
Format 60×84 1/8.
Equip.-publ. sheet 13,72
Circulation 300 issues. Order No. 0206
Signed to publishing of June 30, 2023

Scientific Editor:

Nataliia Anishchenko

Proof Reader:

Anastasiia Laskova-Yarmolenko

English Block Editor:

Milena Milenina,
Iryna Yakymova

Design and Making-up:

Oleksandr Topal

Address of editorial office:

04053, Sichovykh Striltsiv str., 52-D,
Kyiv-c., Ukraine
Tel./fax: (044) 481-27-02
Email: iod.napn@ukr.net,
iod.ukraine@gmail.com

Editorial board

Editor in Chief

Bondarenko V. – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor (National Academy of Internal Affairs)

Deputy editor from the series “Pedagogical Sciences”, scientific editor

Melnyk M. – Candidate of Pedagogical Sciences (Institute of Gifted Child of NAES of Ukraine)

Deputy editor from the series “Psychological Sciences”

Androsovykh K. – Candidate of Psychological Sciences (Institute of Gifted Child of NAES of Ukraine)

Volkova N. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Alfred Nobel University)

Haniyev A. – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Shakhrisabk State Pedagogical Institute, Uzbekistan)

Holiuk O. – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Vinnitsa State Pedagogical University named after M. Kotsyubinsky)

Kalmykova L. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Pereyaslav-Khmelnytsky State Pedagogical University named after G. Skovoroda)

Kamyshyn V. V. – Doctor of Pedagogical Sciences, Corresponding Member of the NAES of Ukraine (State Scientific Institution “Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information”)

Kovshar O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kryvyi Rih State Pedagogical University)

Korol L. – Candidate of Psychological Sciences (Ostroh Academy)

Krushevska O. – Candidate of Pedagogical Sciences (Jan Długosz University in Czestochowa, Poland)

Mukhamedova D. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (National University of Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek, Uzbekistan)

Miliutina K. – Doctor of Psychological Sciences (Kyiv National University named after T. Shevchenko)

Perminova L. – Candidate of Pedagogical Sciences, Professor (Kherson State University)

Rudnytska S. – Doctor of Psychological Sciences (G.S. Kostyuk Institute of Psychology of the NAES of Ukraine)

Slipukhina I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (National Aviation University)

Teslenko V. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (National Technical University of Ukraine “Ihor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”)

Khimmataliyev D. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Chirchik State Pedagogical University, Uzbekistan)

Yatsyshyn A. – Candidate of Pedagogical Sciences (Institute of Information Technologies and Teaching Aids of the NAES of Ukraine)

Members of editorial board

Hulbs O. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Uman State Pedagogical University named after P. Tychnina)

Kobets O. – Doctor of Psychological Sciences, Associate Professor (Uman State Pedagogical University named after P. Tychnina)

Lavrenova M. – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Mukachevo State University)

Madzihon V. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of the NAES of Ukraine (Institute of Gifted Child of NAES of Ukraine)

Ostapchuk O. – Candidate of Pedagogical Sciences (Kryvyi Rih State Pedagogical University)

Sitkar V. – Candidate of Psychological Sciences (Terнопil National Pedagogical University named after V. Hnatiuka)

Chudakova V. – Candidate of Psychological Sciences (Institute of Pedagogy of NAES of Ukraine)

Members of the International editorial board

Baratov Sh. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Bukhara Institute of Psychology and Foreign Languages, Uzbekistan)

Toirova H. – Doctor of Pedagogical Sciences (Bukhara State University, Uzbekistan)

Khalilova N. – Doctor of Psychological Sciences, Associate Professor (Tashkent State Pedagogical University named after Nizami, Tashkent, Uzbekistan)

Sharipov Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Jizzakh State Pedagogical University, Uzbekistan)

Education and Development of Gifted Personality : Quarterly Scientific-methodical Magazine / V. Bondarenko (Head Editor) and others. – Kyiv : Institute of Gifted Child of NAES of Ukraine. – 2023. – No. 2 (89), II quarter. – 108 p.

*Meaning of the authors could not be the same with editorial staff.
While reprinting, reference to this journal is obliged*